

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN EN VERVOER

VERGADERING VAN 25 JANUARI 1995

Interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het contract voor aeroteledetectische kustwaarnemingen

VOORZITTER : de heer J. De Serranno, eerste ondervoorzitter

— *De interpellatie wordt gehouden om 15.26 uur.*

Interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het contract voor aëroteledetectische kustwaarnemingen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Dua tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het contract voor aëroteledetectische kustwaarnemingen.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het onderwerp van deze interpellatie is de beslissing van de Vlaamse regering van vorige woensdag om een onderhandse overeenkomst te sluiten met de firma Eurosense over het uitvoeren van aëroteledetectische waarnemingen aan de Belgische kust. Het is zeker niet mijn bedoeling een hek-senjacht te ontketen tegen een bepaalde firma en ik fungeer hier ook niet als de waterdrager van concurrerende firma's zoals door sommigen gesuggereerd.

Met deze interpellatie wil ik een stuk ongenoegen vertolken dat leeft zowel bij de ambtenaren als bij de mensen uit de sector die heel wat vragen hebben bij de contracten inzake teledetectie die door de overheid worden gesloten, telkens op dezelfde manier en telkens met dezelfde firma.

Als ambtenaar werd ik destijds geconfronteerd met een contract over boskarteringen dat ook veel geld kostte en waarbij honderden kaarten en gegevens werden geleverd die echter ongebruikt in de kasten opgestapeld bleven. Vanuit deze achtergrond vind ik het als parlementslid een plicht van mijn interpellatierecht gebruik te maken om een aantal kritische vragen te stellen bij dit contract. Ik vind het ongehoord dat deze vragen onmiddellijk aanleiding geven tot allerlei verdachtmakingen waar de minister uiteraard niets mee te maken heeft.

Het contract met Eurosense heeft tot doel gegevens te verkrijgen over de wijzigingen van kustwering, zodat maatregelen kunnen worden genomen inzake kustverdediging. Via luchtfotografische opnamen wordt de evolutie van de duinen, het strand en de vooroever geregistreerd. Voorts wordt de duinvegetatie geregistreerd, wordt de toestand van de strekdammen van Zeebrugge opgevolgd en wordt er een studie gemaakt van de sedimentsdynamiek via onderwateropnamen. Dit laatste lijkt mij trouwens een overlapping

van het Beasac-project met dezelfde firma dat 1,7 miljard frank kost.

Het contract loopt over 9 jaar en kost ongeveer 700 miljoen frank. Dit contract roept bij mij drie cruciale vragen op:

Ten eerste, beantwoordt dit contract dat relatief duur is aan de behoeften en doelstellingen inzake kustverdediging ?

Ten tweede, werd een kosten-batenanalyse uitgevoerd ? Met andere woorden staat de prijs in verhouding tot het resultaat ?

Ten derde, is enkel Eurosense in staat om een dergelijke opdracht uit te voeren en is een onderhandse overeenkomst verantwoord ?

Ten aanzien van de leden van de commissie lijkt het mij aangewezen de historiek van dit dossier te schetsen en de achtergrond van de relaties tussen Eurosense en de overheid te belichten. Eurosense is geen onbekende bij de overheid. De firma is erin geslaagd op het vlak van teledetectie dankzij een reeks contracten met de overheid een monopoliepositie uit te bouwen. Volgens cijfers van het Rekenhof heeft Eurosense op enkele jaren tijd voor minstens 3,4 miljard frank aan overheidsopdrachten bekomen. Op zich heb ik er geen probleem mee dat een firma contracten — zelfs dure — in de wacht sleept, op voorwaarde echter dat die contracten verantwoord zijn en dat

Dua

zij nuttige en onontbeerlijke informatie opleveren.

De overheidscontracten met Euro-sense vertonen een aantal constanten. Het gaat steeds om dure, maar ook twijfelachtige projecten. De baten voor de betrokken administraties zijn zeer relatief. Ik verwijs ter zake naar de boskartering en de ortofoto's voor openbare werken. De controle op de afgeleverde gegevens door de overheid is doorgaans niet mogelijk of zeer moeilijk, mede door de techniciteit van de materie. Het bedrijf krijgt dus meestal vrij spel.

Ik sta niet alleen met deze kritiek. Er is al veel heibel geweest in vergelijkbare dossiers en in het verleden is al dikwijls gewezen op de duistere omstandigheden waarin deze contracten werden gesloten. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de GIS-affaire waar het contract is afgevoerd door de beroering die hierover in de pers was ontstaan.

Uit deze historiek kan worden geconcludeerd dat het overheidsbeleid in het kader van de contracten met Euro-sense door velen in twijfel wordt getrokken en dat in de voorbije jaren heel veel overheidsgeld op een onverantwoorde wijze aan deze firma cadeau werd gedaan.

In het contract van de kustwaarnemingen kunnen dezelfde elementen worden teruggevonden. Euro-sense heeft sedert 1987 een contract met de Vlaamse Gemeenschap, vroeger met de nationale regering. De intensieve metingen lagen in het verlengde van de bouw van strekdammen in Zeebrugge waar in een eerste fase een intensieve monitoring noodzakelijk was. Nu wil men dit contract verlengen voor 9 jaar, wat betekent dat men voor 9 jaar vastzit aan dit bedrijf.

Dit contract roept bij mij een aantal opmerkingen op.

Ten eerste met betrekking tot het globale concept, meer bepaald de

aard en de intensiteit van de opnamen en de controle daarop door de administratie. De hoge kostprijs van 700 miljoen frank wordt bepaald door de intensiteit van de opnamen en de omvang van de opdracht, vandaar dat het aangewezen is te onderzoeken of de massa gegevens wel degelijk nodig is voor de conclusies die men wil trekken. Op basis van de verkregen informatie uit het verleden moet minstens bestudeerd worden of het concept en de frequentie beantwoorden aan de bestaande nood. Men zou dus een objectieve kosten-batenanalyse moeten maken om te zien of bijsturing of overschakeling naar een ander procédé of intensiteit niet nodig is. Een dergelijke evaluatie kan niet worden gemaakt : zowel de opmetingen, als de verwerking, als de interpretatie van de gegevens gebeuren door Euro-sense. De administratie is zelfs niet in staat een objectieve analyse te maken van het hele project. Het gebrek aan objectieve controle was overigens een van de punten van kritiek van het GIS-comité op dit project. Met andere woorden de overheid is helemaal overgeleverd aan Euro-sense om een evaluatie van het project te maken, wat op zijn minst gezegd een ongezone situatie is.

Ten tweede wordt aan Euro-sense de mogelijkheid geboden gedurende de contractperiode een nieuwe technologie uit te bouwen, de zogenaamde aërolaserhypsometrie. Op zich is het verwonderlijk dat de overheid een nieuwe technologie helpt financieren, zeker als men weet dat deze technologie in het buitenland al wordt toegepast. Euro-sense beschikt echter nog niet over de daartoe noodzakelijke apparatuur. Dankzij dit contract zal de overheid dus mee betalen om deze technologie bij Euro-sense te ontwikkelen waardoor deze firma een voordeel heeft op buitenlandse markten en kan concurreren tegen zeer gunstige voorwaarden. Deze constructie wordt verdedigd door aan het contract toe te voegen dat Euro-sense bij het gebruik van deze zogenaamd

nieuwe technologie in buitenlandse opdrachten een deel van de omzet — van 0,25 tot 1,5 percent — zal storten in het Vlaams Industrieel Fonds, een financieel lokmiddel als het ware om de overheid het contract te doen slikken. Er is echter geen enkele garantie dat dit effectief zal gebeuren. De overheid is overgeleverd aan de goodwill van de firma die moet melden wanneer deze technologie wordt toegepast in buitenlandse contracten. Ik sta overigens niet alleen met deze kritiek. Ook de inspectie van Financiën en minister Demeester hadden hiertegen bezwaren.

Minister T. Kelchtermans : Minister Demeester heeft enkel voorgesteld een bijkomende prijsvermindering voor te stellen in de plaats van met royalties te werken. Wij hebben in de eerste plaats voor een structurele oplossing gekozen.

Voorts wil ik erop wijzen dat het niet Euro-sense is geweest dat royalties heeft voorgesteld. Wij hebben dat zelf voorgesteld in overleg met de administratie waarbij wij gepoogd hebben een sluitende overeenkomst uit te werken, die nadien misschien nog niet sluitend genoeg blijkt. Overigens wijs ik erop dat wij ook voor de baggerwerken een gelijkaardige overeenkomst hebben gesloten.

Mevrouw V. Dua : De opmerking van minister Demeester was toch ook dat de overheid geen garanties heeft dat wat in het contract is afgesproken, effectief zal worden nagekomen. Daarom had men beter naar alternatieven zoals een prijsvermindering gezocht.

Minister T. Kelchtermans : Zoals de heer Lagae van de juridische dienst voor overheidsopdrachten zegt, mag men een gegeven paard niet in de mond kijken — de royalties zijn welkom —, maar anderzijds moet worden toegegeven dat wij geen garanties hebben om die belofte hard te maken. Er rijzen inderdaad problemen omdat Euro-sense heel wat joint-ventures heeft in het buitenland. De vraag rijst hoe de parnter

Kelchtermans

daartoe kan worden verplicht. Bovendien is het ook belangrijk iets aan te moedigen dat in het buitenland kan worden verzilverd.

Mevrouw Y. Dua: Ik hoop dan maar dat het bijkomend geld dat de overheid mag ontvangen niet weer zal worden besteed aan contracten met dochterbedrijf ven van Eurosense.

Minister T. Kelchtermans : Daar zal ik straks op antwoorden.

Mevrouw Y. Dua : Het contract met Eurosense valt duur uit. Ter vergelijking ben ik gaan informeren in Nederland, een land met een lange traditie inzake kustbeveiliging. De Dienst Gemeentewaterleidingen gebruikt de lasertechniek in kustzones voor de detectie van hoogteverschillen en vegetatiewijzigingen ten gevolge van waterwinningen. Hoewel niet hetzelfde onderzocht wordt, zijn de doelstellingen en de methodiek toch grotendeels dezelfde. Ik heb overigens in een artikel gelezen dat de lasertechniek heel wat in het buitenland wordt toegepast.

Minister T. Kelchtermans : Maar men erkent dat die niet echt nauwkeurig is. Met aërolaserhypsometrie is het precies de bedoeling zeer nauwkeurige opnamen te doen.

Mevrouw Y. Dua : In Nederland bevestigt men dat dit inderdaad een goede techniek kan zijn. Ze is bovendien veel goedkoper dan de andere bestaande technieken.

Ik illustreer dit met enkele cijfers. In het Nederlandse project betaalt men 100.000 gulden voor de opnamen van 4.000 hectaren per jaar. Omgerekend betekent dit een bedrag van 450 frank per hectare.

Ook in het contract met Eurosense is in de omschakeling op lasertechnieken voorzien. Daarin staat een kostprijs van 83 miljoen frank per jaar voor ongeveer 1.053 hectaren kustzone, wat komt op 78.822 frank per hectare. Het gaat hier om twee

vluchten, dus dat bedrag moet nog worden gedeeld door twee.

Een tweede belangrijke informatiebron is de Rijkswaterstaat. Hij verkrijgt zijn gegevens via luchtfoto's. De hele kust wordt eenmaal per jaar overgevlogen, wat volgens de diensten ruimschoots genoeg is. Voor de hele kustlijn — inclusief de eilanden — bedraagt de kostprijs van vliegen, foto's en verwerking 14,4 miljoen frank per jaar. Ik heb geen precies idee over de lengte van de Nederlandse kustlijn, maar ik vermoed dat ze minstens 10 maal zo lang is als de Belgische. Deze cijfers kunnen waarschijnlijk niet zomaar met elkaar worden vergeleken, maar ze tonen toch aan dat dezelfde resultaten op een veel goedkopere manier kunnen worden verkregen.

Het is allicht niet toevallig dat de Nederlandse experts van het GIS-comité werden "uitgeschakeld" bij het verstrekken van het advies.

De Federatie van Landmeters beweert dat terrestrische opmetingen eenzelfde resultaat kunnen geven tegen een veel lagere kostprijs.

Ik spreek mij niet uit over de grond van de zaak, maar ik stel toch vast dat de administratie het blijkbaar niet nodig heeft gevonden daarover een vergelijkend onderzoek uit te voeren.

Een derde opmerking heeft betrekking op de onderhandse gunning.

Het contract wordt onderhands gegund, dus zonder mededinging van mogelijke concurrenten en zonder voorafgaand marktonderzoek.

Een prijsvergelijking is dus niet mogelijk en er werd evenmin onderzocht of er geen alternatieve methodes bestaan.

Ik verwijs nogmaals naar het advies van de professoren van het GIS-comité waarin dit wordt aangeklaagd. Zij "betreuren dat geen marktstudie werd uitgevoerd waardoor een meer objectieve inschatting van de aan te

wenden budgetten en de te verwachten resultaten zou mogelijk zijn".

Volgens de verdediging van het project zou geen enkele andere firma in Europa aan de voorwaarden voldoen en is een onderhandse gunning dus verantwoord. Eurosense heeft in Europa blijkbaar het absolute monopolie inzake kustteledetectie. Dit lijkt mij toch een eigenaardige conclusie. Vele landen met een kustlijn gebruiken teledetectie bij de kustverdediging en werken niet met Eurosense. Er moeten zeker nog andere firma's zijn die hetzelfde kunnen doen.

De "monopoliepositie" heeft natuurlijk veel te maken met de strategie die telkens wordt gevolgd. Bij dit contract stellen we hetzelfde vast als bij alle andere contracten met Eurosense. De firma schrijft zelf het bestek uit, ze maakt zelf het contract op en de bepalingen worden zo geformuleerd dat maar één firma in aanmerking kan komen.

Het contract is dus werkelijk op maat geschreven van één bedrijf, waardoor het voor de concurrenten zeer moeilijk, zo niet onmogelijk wordt om mee te dingen. Hetzelfde scenario speelde zich af bij het GIS-contract.

De gevolgde procedure is in ieder geval in tegenspraak met de Europese richtlijnen. Het gaat om een nieuw contract met een nieuwe technologie waarvoor een ruime consultatie van de markt zeker aangewezen was.

Volgens mij riskeert de Vlaamse regering door deze procedure zeker een betwisting bij de Raad van State.

Tot slot heb ik het nog even over de relatie met GIS-Vlaanderen.

Aan de kust lopen momenteel diverse opdrachten die alle te maken hebben met teledetectie en met het verzamelen van geografische informatie.

Dua

Er is geen enkele coördinatie, met als gevolg vaak een dubbel gebruik en overlapping en dus ook een dubbele betaling.

Meer coördinatie en een meer intensieve inschakeling van het GIS-comité is zeker nodig.

Op mijn aandringen werd voor dit contract het advies gevraagd van het GIS-comité, maar ik stel vast dat het hier meer op een pro forma-procedure gaat.

Het comité kreeg enkele dagen de tijd om een advies te formuleren.

De opdracht was zeer beperkt. Zij mochten geen inhoudelijke appreciatie geven over dit project, wat toch de kern van het probleem is.

Het ergste was nog dat de Nederlandse leden van het comité niet mochten worden betrokken bij het advies. Wellicht vreesde men dat zij een kritische noot zouden laten horen of dat zij de prijzen zouden vergelijken met de situatie in Nederland.

Ondanks de beperkte opdracht en de beperkte tijd was het advies duidelijk terughoudend. Hun kritieken stemmen grotendeels overeen met de mijne, namelijk dat er vooraf geen marktstudie werd uitgevoerd, dat de administratie geen enkele controle heeft op de gegevens en dat minstens een meer objectieve inschatting van de aan te wenden budgetten noodzakelijk is. Dit kan gebeuren door de aanwending van bestaande expertises en ervaringen in Europa.

Op basis van dit advies was een alternatief voorstel uitgewerkt. Het contract met Eurosense zou met een jaar worden verlengd en ondertussen zou men een uitgebreid marktonderzoek doen om na te gaan over er geen goedkopere alternatieven zijn.

Dit voorstel werd door de Vlaamse regering verworpen, wat ik ten zeerste betreurt.

Mijn conclusie is dat voor de zoveelste keer een dubieus en duur contract werd toegekend aan één bedrijf, wiens monopoliepositie daarvoor nog maar eens wordt bevestigd en zelfs versterkt.

Men kan zich alleen maar afvragen waarom dit op een dergelijke manier is verlopen. Waarom werd er geen contact opgenomen met bijvoorbeeld de Rijkswaterstaat in Nederland? Waarom werd de kostprijs van vergelijkbare projecten in het buitenland niet onderzocht? Waarom voert de administratie geen objectieve controle uit?

Deze gang van zaken getuigt ofwel van onkunde van de administratie — wellicht is men niet in staat een dergelijk technisch dossier op een goede manier te beheren en te beheersen — ofwel van onwil waarbij men één bepaalde firma wil bevoordelen.

Het gaat hier tenslotte toch om veel overheidsgeld. In tijden van bezuiniging en besparing kan de overheid het zich niet veroorloven dergelijke slecht onderbouwde dossiers voor te dragen en goed te keuren.

Wij zijn dan ook van mening dat de Vlaamse regering haar beslissing moet herzien en dat er een ernstige kosten-batenanalyse moet worden gemaakt met een vergelijking van de buitenlandse situaties zodat de noodzakelijke gegevens op een meer verantwoorde en wellicht goedkopere wijze kunnen worden verkregen.

— *De heer E. Beysen treedt op als voorzitter.*

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, ik kan het verhaal van mevrouw Dua grotendeels bevestigen. Het bevat een politieke boodschap en we moeten er een aantal conclusies uit trekken.

Ten eerste is het goed te weten wat men gedaan heeft met de resultaten van de evaluatie over het verleden.

Men moet, ten tweede, ten minste weten wat de behoeften zijn.

Een derde probleem dat politiek moet worden uitgeklaard is het inbedden in de GIS-omgeving.

Ter vierde is er het probleem van de concurrentie en de deontologie die daarop betrekking heeft.

Dat zijn de vier belangrijkste pijlers waarover moet worden gediscussieerd.

Mijnheer de minister, mijn interpellaties — onder meer bij de bespreking van de begroting 1994 over het Beasec-platform — bevatten tal van concrete vragen waarop ik nooit een precies antwoord heb gekregen.

Wat gebeurt er met de overvloed van gegevens aan de kust? Talrijke gegevens worden nooit gebruikt. Gegevens die voortkomen van metingen op een verschillend tijdstip vanuit de lucht en van een Hovercraft zijn immers totaal onbruikbaar.

Dit contract ligt in het verlengde van het contract van Zeebrugge. Misschien was het bij de vastlegging van de infrastructuur wel verantwoord af en toe vluchten uit te voeren, maar bij de huidige vluchten — waarmee een bedrag van 580 miljoen frank is gemoeid — rijzen toch een aantal vragen.

Men herinnert het zich nog dat er in het begin van de jaren tachtig een echte hetze bestond tegenover het personeel dat deze gegevens verzamelde.

Volgens personen, tewerkgesteld in de kustdiensten, moeten er van de hele kustlijn slechts enkele kuststroken worden gecontroleerd en is heel die dure apparatuur overbodig. Men zoekt als het ware met een vergrootglas naar olifanten. Op het platform wordt opgemeten welke korrel zand er op uur X wordt verplaatst. Vanuit het vliegtuig worden dezelfde metingen gedaan, maar dan op een ander tijdstip.

De Mol

Het contract met Eurosense zal na de contractuele duur van vijf jaar 580 miljoen frank gekost hebben. Onze kust is 69 km lang en de duinengordel gemiddeld 150 meter breed. Er worden ongeveer 1.053 hectaren in kaart gebracht. Een fotovlucht kost dus ongeveer 58 miljoen frank. De teledetectie en de verwerking van de gegevens kosten de Vlaamse Gemeenschap bijgevolg ongeveer 56.000 frank per hectare.

Is dit nog een zinvolle operatie ? Wanneer men zelf de behoefte niet bepaalt, hebben dergelijke contracten geen enkele zin. Dit heeft niets te maken met de nieuwe technologie, maar met de juistheid van de gegevens.

Mijnheer de minister, men zegt mij dat de marktraadpleging beperkt bleef tot Aquaterra. Ik heb de informatie dat ook andere firma's geïnteresseerd waren. Ik denk aan Geodam uit Nederland die de teledetectie doet voor de Rijkswaterstaat en aan een Deense firma. Is dit correct ?

Om te eindigen verwijs ik naar de vernietigende kritieken van het Rekenhof over deze manier van werken. Het minste dat men hier kan zeggen is dat het gaat om contracten met een reukje van favoritisme.

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de voorzitter, het is goed dat de mandatarissen van de Vlaamse Raad kritisch zijn tegenover het beleid en nagaan of contracten gesloten door de overheid blijken geven van een goede verhouding prijs-kwaliteit en stoelen op efficiëntie en effectiviteit. Ik betreur ten zeerste dat er zo'n kwalijke sfeer ontstaan is rond dit dossier.

De historische waarheid is dat ik als eerste dit dossier in het GIS-verband heb aangekaart. Daarna is de interpellatie gekomen van mevrouw Dua.

Mevrouw V. Dua : Omdat mijn interpellatie eerst is geweigerd.

De heer R. Van Hooland : Iedereen heeft kunnen vaststellen dat er in het dossier Eurosense heel wat subjectiviteit van alle kanten heeft meegeïmponeerd.

Eurosense is een Vlaams bedrijf met wereldfaam en met een aanzienlijke omzet, maar dat doet hier niet zoveel ter zake. Wat de procedure betreft, wens ik van de minister te vernemen hoe de opdrachtomschrijving tot stand is gekomen. Heeft hij deskundigen, buiten die van Eurosense, aan het werk gezet om de opdracht te omschrijven ? Wat waren daarbij de oogmerken ? Heeft men het wetenschappelijk onderzoek en de steun daarvoor er zo maar bijgeleurd ? Indien er inderdaad sprake is van steun aan het wetenschappelijk onderzoek, dan zou dat best duidelijk worden gezegd, maar dan liefst met eigen oogmerken en resultaten, output-gericht, zonder meer.

Over welke vrijheid beschikt de opdrachtgevende overheid om over de opdracht te beschikken : om ze niet toe te kennen, om ze toe te kennen voor één jaar, om ze toe te kennen voor 9 jaar of om ze inhoudelijk volledig te wijzigen ? Om bijvoorbeeld een andere opdracht te bepalen ?

Natuurlijk is het zo dat gekwalificeerde firma's klaar staan om opdrachten aan te nemen — dat moet ook geen punt van kritiek zijn -, maar waarom kan onze eigen administratie dat niet ? Hoe vaak horen wij niet zeggen dat er geen administratieve capaciteit is om de minister beleidsondersteunend voor te lichten, terwijl we nu toch al een paar jaar over een vernieuwde Vlaamse administratie beschikken waarin beleidscellen zijn ingebouwd en intussen bezet om beleidsondersteunend onderzoek te doen.

De voorzitter : De heer Leclercq heeft het woord.

De heer J. Leclercq : Mijnheer de voorzitter, in voel mij altijd een beet-

je ongemakkelijk als men het in een parlementair debat heeft over dossiers die betrekking hebben op privé-firma's. Het is alleszins goed dat men zich in dit soort dossiers zo goed mogelijk documenteert.

Blijkbaar zijn er geen staatsgeheimen in Vlaanderen, want het dossier Eurosense circuleert op vrij ruime schaal. De verschillende opvattingen en argumentaties zijn gekend.

Overigens is het niet de eerste keer dat wij ons over dit dossier buigen. Het was voor het eerst aan de orde in 1992. Een wetenschappelijk comité dat toen is samengesteld heeft zich over dit dossier gebogen. Wie de documenten van dat comité heeft gelezen, zal vastgesteld hebben dat dit een bocht heeft gemaakt van 180 graden.

Ik heb dat advies van het wetenschappelijk comité gelezen. Dat advies is in grote lijnen gunstig en omdat ik weet hoe dit comité is samengesteld, stellen zijn bevindingen mij des te meer gerust. Een aantal leden van dat comité, allemaal professoren, zijn sterk gebonden aan concurrenten van Eurosense : zo is een bepaald persoon directeur van een Nederlands bedrijf dat een Duitse concurrent vertegenwoordigt in Nederland ; van een andere persoon wordt de leerstoel voor de helft gefinancierd door een concurrent van Eurosense, een derde persoon is directeur bij een andere concurrent. Niettemin komt dit wetenschappelijk GIS-comité tot een advies dat de Vlaamse regering volgt.

Voorts stel ik vast dat ten gevolge van het scepticisme dat hier en elders heerste over het oorspronkelijke contract, het in belangrijke mate is bijgeschaafd alvorens het aan de regering werd voorgelegd.

Wat de vraag betreft of een onderhandse overeenkomst al dat niet wenselijk is, wacht ik het antwoord van de minister af, maar ik heb de indruk dat zulks niet strijdig is met de wet op de overheidsopdrachten.

Leclercq

Het is juist dat Nederland met zijn lange kuststroken heel wat meer ervaring moet hebben dan wij, maar uit dit dossier blijkt ook dat Nederland is overgeschakeld op een techniek die verwant is met de aërolaser-hypsometrie, merkwaardig genoeg ook door Eurosense ontwikkeld, wat toch doet veronderstellen dat er gegronde redenen zijn om de techniek voorgesteld in het Vlaams contract toe te passen. Men kan betreuren dat er zo weinig concurrentie in dit domein is, maar anderzijds mogen we het de enkele goede bedrijven in het Vlaamse land of België toch ook niet onnodig moeilijk maken wanneer zij op wereldvlak voor primeurs zorgen.

De voorzitter : Mijnheer Leclercq, interpellaties of vragen over privé-firma's komen inderdaad wat onwennig over, maar dat is nu eenmaal de consequentie van de openbaarheid van bestuur, waarvan we allemaal voorstander zijn. Het feit dat verschillende sprekers in deze interpellatie tussenbeide komen met hun pro's en contra's bewijst het nut van zo'n interpellatie.

De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de voorzitter, wat mij in dit dossier in de eerste plaats interesseert, is het resultaat. Om daar iets over te vernemen, lijkt het mij aangewezen dat de commissie op een nader te bepalen datum — hoe vroeger hoe liever — inzage zou hebben van de verschillende documenten. Als de kostprijs inderdaad zo hoog is als mevrouw Dua beweert, dan lijkt het echt nodig dat de commissie zich ter plaatse gaat vergewissen.

De voorzitter : Mijnheer De Seranno, ik ben geneigd onmiddellijk op dit voorstel in te gaan. Wat denkt de minister daarvan ?

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik heb daar geen enkel probleem mee en ik meen dat ook

de administratie dat voorstel zal toejuichen. Zij voelt zich tekort gedaan omdat zij niet de kans krijgt voor een repliek en voor bewijsvoering van het tegendeel.

De voorzitter : Ik zal ervoor zorgen dat wij ons daar in de eerstvolgende week voorbehouden aan de Vlaamse Raad, de visu van kunnen vergewissen.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij een dossier te kunnen toelichten dat voor enige commotie zorgt bij de publieke opinie.

Ik heb dit dossier op 23 november laatstleden voor een eerste maal bij de Vlaamse regering geïntroduceerd omdat ik het toen beslissingsklaar achtte. Wat verwacht werd, is uitgekomen. Er is toen geen beslissing genomen. De minister verantwoordelijk voor het GIS heeft toen terecht de vraag gesteld of niet moest worden nagegaan of er in dit dossier geen directe binding was met GIS-Vlaanderen. Hij heeft ook gezegd dat de inpassing in GIS-Vlaanderen van in het begin moest worden beoordeeld, terwijl mijn administratie eerder van mening was dat dit dossier niet rechtstreeks met het GIS te maken had. Ik heb toen de suggestie van mijn collega bevoegd voor Ambtenarenzaken en verantwoordelijk voor GIS-Vlaanderen gevolgd en dit dossier aan het wetenschappelijk comité voorgelegd dat een positief advies heeft uitgebracht, een merkwaardige ervaring overigens.

Hoewel het GIS-comité het project heeft goedgekeurd, wat toch enigszins kan verwonderen als men de betrokkenheid van de professoren die er deel van uitmaken kent, en hoewel het door twee ministers als aanvaardbaar werd beschouwd, dan nog blijven sommigen hun twijfels uiten over de terechtheid van dit advies. Soms kan ik het nog moeilijk volgen.

Dit is het eerste Eurosense-dossier waar ik zelf rechtstreeks bij betrokken wordt, maar sedert 1982 volg ik de Eurosense-dossiers van op afstand. Ik heb het meegemaakt — de lobbying werkt aan twee kanten — dat ik in welk bedrijf of studiebureau ik ook kwam, oversteltpt werd met kopieën van Eurosense-dossiers. Contracten waar ze niets mee te maken hadden, belandden toch op hun tafel evenals een overzicht van al wat het Vlaamse Gewest daaromtrent sinds 1982 had beslist.

In een van die dossiers zat een overzicht — met de overeenstemmende bedragen — van wat het Vlaamse Gewest sinds het begin van de jaren tachtig in deze context allemaal had beslist.

Ook na 23 november kreeg ik nog een stroom aan brieven van alle mogelijke groepen, studie bureaus, enzovoort, die mij tegen mijzelf wilden beschermen. Dat overtreft in grote mate de toenaderingspogingen van het bedrijf zelf.

Ik aarzel u niet te zeggen dat ik één keer een onderhoud heb gehad met dit bedrijf. Zij hadden mij gevraagd het project te komen toelichten nadat het bij de Vlaamse regering was ingeleid.

Voor het overige is dit dossier tot stand gekomen zoals alle andere dossiers van openbare werken, namelijk via de verantwoordelijke administratie.

De heer Van Hooland vroeg mij wie dit dossier heeft samengesteld. Dat is gebeurd door de verantwoordelijke ingenieurs van de kustdiensten.

Ik heb dit dossier, zoals het mij is voorgelegd, overhandigd aan de inspectie van Financiën en aan de minister van Begroting. Beiden hebben er positief over geoordeeld. De inspectie van Financiën formuleerde weliswaar enkele opmerkingen, maar ik ken geen enkel advies van de inspectie van Financiën zonder opmerkingen. Ik heb bovendien, nadat ik in het bezit was van het ad-

Kelchtermans

vies van de GIS-commissie, geweigerd een beslissing uit te lokken zo kort voor het einde van de regeerperiode.

Mijnheer de voorzitter, u weet door ervaring, dat dit een bijzonder geschikt moment is om heel wat dossiers, waarvoor heel wat overleg nodig is, te forceren. Ik heb dat niet gedaan, integendeel, ik heb het dossier zelf teruggetrokken om het voor te leggen aan de interkabinettenwerkgroep. Ik heb hen verzocht zich te buigen over de vraag of de onderhandse gunning wel voldoende kon worden gerechtvaardigd. De inspectie van Financiën heeft daar geen problemen mee.

Ik lees in de pers dat er daarover in de Vlaamse regering "verhitte discussies" werden gevoerd. Ik weet niet wie die geruchten heeft verspreid, maar ik heb daarvan niets gemerkt. Wij hebben een rustige, redelijke discussie gevoerd. Twee punten werden aangehaald, namelijk het GIS-advies en de onderhandse gunning. Ik heb hen gevraagd om opnieuw een begrotingsverantwoordelijke af te vaardigen om te onderzoeken of de onderhandse opdracht voldoende kon worden verantwoord. Het resultaat van het onderzoek was positief.

Ik heb op 18 januari jongstleden de beslissing medegedeeld aan de Vlaamse regering. Die is met een brede consensus goedgekeurd.

De bestaande overeenkomst dateert van 1987 en loopt af op 25 april 1995. Men moest dus nu kiezen voor een verlenging van het bestaande contract of voor een onderbreking en een nieuwe algemene offerte-opdracht. Wij hebben ook gedacht aan wat hier zoëven werd gesuggereerd, namelijk de verlenging voor een jaar. Wij hebben gezocht wie er voor een marktconsultatie in aanmerking kwam.

Ik heb er geen bezwaar tegen om het dossier ter beschikking te stellen van

de leden van de commissie die erin geïnteresseerd zijn. Zij zullen alleen maar kunnen vaststellen dat er geen enkele aanleiding is tot achterdocht.

Ik geef dan nu een gedetailleerd antwoord op een aantal vragen.

Een vraag had betrekking op de ontwikkeling van de aërolaserhypsometrie. Deze nieuwe technologie heeft dus niet alleen betrekking op deze overeenkomst, maar het voornaamste doel is op een efficiënte manier informatie te verzamelen. Dat is het uitgangspunt. Deze techniek kan niet worden vergeleken met de in het buitenland aangewende methodes. Volgens mijn administratie zouden deze methodes niet op punt staan.

Eurosense wenst deze technologie met dit contract scherp te stellen. Dat verklaart ook het contract van lange duur. Er is een afschrijving op zeven jaar nodig en tijdens de eerste twee jaar moet men nog met de vroeger gebruikte methodes werken.

De gegaarde informatie moet dienen voor het onderhouden en het uitbouwen van een adequate kustverdediging voor het verzekeren van de veiligheid van de bevolking, wat zeer belangrijk is. Ze is nodig voor de stabiliteitscontroles van de buitendammen van de haven van Zeebrugge en voor het uitvoeren van milieustudies in het kader van internationale conventies, zoals de Conventie van Oslo.

Daarvoor zijn er een aantal acties nodig.

Er is in de eerste plaats de opvolging van de evolutie van de zeeerende duinen, strand, vooroever en zeebodem.

Er zijn aëroteledetectische opnamen voor het vastleggen van de evolutie van de duinvegetatie in relatie tot de morfologische veranderingen van de zeeerende duinen. Van deze informatie maakt ook Aminal gebruik.

Er zijn een aantal aëroteledetectische registraties voor de opvolging van de blokkendammen in de buitenhaven van Zeebrugge die zich dus in zee bevinden. Ook deze opdracht heeft rechtstreeks te maken met veiligheid en stabiliteit en met het economisch belang van de haven.

Ten slotte is er de studie van de sedimentdynamiek voor de Vlaamse kust door middel van multispectrale scanneropnamen. Deze opdracht vloeit voort uit onze internationale verplichtingen, vooral de Conventie van Oslo met betrekking tot het storten van industrieel afval.

De opdrachten van die contracten verschillen niet veel van die van het vorige contract. Alleen wordt in het huidige contract voorgesteld — vermits de aërolaserhypsometrie door Eurosense NV in volle ontwikkeling is — dat het Vlaamse Gewest ook akkoord gaat om de huidige waarnemingen te laten uitvoeren door middel van deze methode zodra de resultaten met dezelfde nauwkeurigheid kunnen worden weergegeven als met de huidige methode, de aëroteledetectie. Deze methode biedt bovendien het voordeel dat de luchtwaarnemingen — twee maal per jaar — meteo-onafhankelijk kunnen gebeuren.

Mijnheer De Mol zegt mij in zijn interpellatie dat veel van die informatie niet wordt gebruikt. Tijdens de discussies met het betrokken bedrijf over de royalties hebben wij de administratie geraadpleegd over het gebruik en de noodzaak van dit informatiemateriaal. Het antwoord was ondubbelzinnig positief.

Ik zal van de partij zijn tijdens het bezoek dat de commissie van plan is te brengen aan de kust. Er is daar inderdaad heel wat reservemateriaal voorhanden, maar dat is nog iets anders dan het niet gebruiken van de gegevens.

Heel wat gemeenten beschikken over reservemateriaal en ik stel bij werkvergaderingen over problemen

Kelchtermans

van ruimtelijke ordening toch vast dat zij uitvoerig gebruik maken van deze fotoplannen.

Het sluiten van een onderhandse overeenkomst is niet strijdig met de Europese reglementering wanneer kan worden aangetoond dat de opdracht slechts kan worden uitgevoerd door één enkele aannemer. Het gaat om de richtlijn 92/50/EEG van 18 juni 1992.

Mijn administratie heeft dus, uitgaande van de doelstellingen van de overeenkomst, vijf belangrijke criteria gehanteerd waaraan bedrijven moeten voldoen die in aanmerking kunnen komen voor de uitvoering van deze overeenkomst.

Mevrouw Dua zegt dat de manipulatie schuilt in de criteria.

Ik noem u de vijf criteria.

Het bedrijf moet, ten eerste, beschikken over een militair veiligheidscertificaat, wat mij evident lijkt. Een aantal gebieden mogen immers niet vanuit de lucht worden gefotografeerd.

Het moet, ten tweede, beschikken over een machtiging van luchtarbeid van het Bestuur van de Luchtvaart. Dit vloeit voort uit de gebruikte techniek van aëroteledetectie.

Het bedrijf moet, ten derde, beschikken over de vereiste know-how, technologie en uitrusting.

Ten vierde moeten alle vereisten inzake know-how, technologie en uitrusting in één firma aanwezig zijn. Er mag niet met onderaannemers worden gewerkt.

Mevrouw V. Dua : Wordt er in Openbare Werken nooit met onderaannemers gewerkt ?

Minister T. Kelchtermans : Wanneer de militaire clearance vereist wordt, werken wij nooit met onderaannemers. De firma moet zich immers garanderen stellen.

Ik ga voort met de opsomming van de voorwaarden. De firma dient, ten vijfde, financieel voldoende draagkrachtig te zijn voor de jaarlijkse levering van diensten van ongeveer 80 miljoen frank.

Mijn administratie heeft al deze criteria grondig onderzocht. Het blijkt nu, en de bewijsstukken zijn voorhanden, dat alleen de firma Eurosense over een militair veiligheidscertificaat en een machtiging tot luchtarbeid op het domein van de gespecialiseerde luchtfotografie beschikt. Deze twee voorwaarden sluiten op zich reeds alle andere bedrijven uit die eventueel in aanmerking hadden kunnen komen.

Indien andere bedrijven wensen mede te dingen zullen zij er moeten voor zorgen dat zij op de eerste plaats de nodige machtigingen bekommen.

Volgens de gegevens waarover mijn administratie beschikt, voldoet ook geen enkel ander bedrijf aan de derde en vierde criteria met betrekking tot de know how.

Eurosense daarentegen heeft reeds bewezen deze opdrachten aan te kunnen. Dit betekent dat aan de voorwaarde van de Europese richtlijn is voldaan en dat er onderhands kan worden gehandeld. Dat de beslissing van de Vlaamse regering bij de Raad van State kan worden aangevochten is vandaag trouwens schering en inslag. Elke beslissing van een overheid riskeert dergelijke procedure. Vaak wordt dit ook als een chantagemiddel gebruikt.

Ik ben er zeker voorstander van om de resultaten van deze metingen in het GIS-systeem te integreren. In de beslissing staat dat wij door een groep experts geregeld een evaluatie zullen laten uitvoeren van de kwaliteit en de werkmethodes die in het contract zijn omschreven. Dat geldt zowel voor het eind- als voor het tussenprodukt. De gegevens die wij ontvangen zijn ter beschikking van iedereen. Het contract kan inhoudelijk

te allen tijde worden aangepast. Het bedrag ligt evenwel vast voor de duur van het contract.

De korting is door de administratie — de inspectie van Financiën onderschrijft dat — genegocieerd. Wij zouden 20 miljoen frank verloren hebben als wij de onderhandse opdracht niet genomen hadden. Er werd hier voorgesteld het contract met een jaar te verlengen. Wij hebben die mogelijkheid onderzocht. De andere firma's zouden dan een jaar tijd hebben gehad om te voldoen aan de voorwaarden van de Europese richtlijn. Sommigen beweren dat dit niet voldoende is, vooral voor de vliegvergunning, arbeidsvergunning, enzovoort. We hebben dus op een bepaald moment de knoop moeten doorhakken en hebben gekozen voor Eurosense.

Een vergelijkende studie met de Nederlandse situatie is niet relevant.

De gebruikte methodiek loopt ver vooruit op wat in andere landen tot op heden werd gebruikt. In dat verband kan ik meedelen dat de Nederlandse Rijkswaterstaat thans sterke interesse vertoont voor de methodiek die in Vlaanderen reeds verschillende jaren wordt toegepast.

Ik kan mij dus moeilijk voorstellen dat de interpellant niet kan aanvaarden dat sommige Vlaamse bedrijven — weliswaar met investeringen van het Vlaamse Gewest — spits technieken ontwikkelen die de andere landen de loef afsteken. Wij moeten ons toch niet schamen voor deze gang van zaken.

Ik pleit niet specifiek voor Eurosense, maar ik stel toch vast dat zij op dat vlak marktleider is, niet alleen in België, maar ook in Europa of zelfs op mondiaal vlak. Dat moet ons tot fierheid strekken.

Ik kan ook meedelen dat het bedrag van ongeveer 80 miljoen frank niet opweegt tegen de totale uitgave voor de kustverdediging en baggerwerken, die ongeveer 3,2 miljard frank per jaar bedraagt. Bovendien is de

Kelchtermans

informatie die wordt verstrekt van het grootste belang voor de baggerwerken, voor de kustverdediging en voor de investeringen die wij in het verleden voor Zeebrugge hebben gedaan.

De heer R. Van Hooland : Ze dient dus voor het optimaliseren van de investeringen van 3 miljard frank.

Minister T. Kelchtermans : Het zou nuttig zijn tijdens het geplande werkbezoek van de commissie ook de baggerwerken te bezichtigen. Op het terrein kan dan worden uitgelegd hoe de technologie de jongste jaren heeft bijgedragen tot belangrijke prijsreducties. De vooroordelen tegen de "baggeraars" zijn immers spreekwoordelijk. Alles wat onder water gebeurt is verdacht.

Men beweert dat die gegevens ook met mankracht kunnen worden verzameld. Het is uitgesloten dat door terrestrische waarnemingen 65 km kust kunnen worden opgemeten in nauwelijks twee uur tijd. Dat kan wel vanuit de lucht en de resultaten zijn bovendien zeer snel ter beschikking.

Ik heb bij de aanvang al gezegd dat ik niet zal uitweiden over het wetenschappelijk comité GIS-Vlaanderen. Het advies is trouwens ter beschikking.

Ik verontschuldig mij voor het technische antwoord. Dit is uiteraard te wijten aan de bijzonder technische aard van het dossier.

Wat het politieke aspect betreft, kan ik u zeggen dat ik deze beslissing in drie stappen aan de Vlaamse regering heb voorgelegd.

In een eerste fase heb ik ermee ingestemd om de toewijzing van het contract voor te leggen aan het wetenschappelijk comité GIS-Vlaanderen. Er werd een positief advies verstrekt, dat werd bevestigd door de minister die verantwoordelijk is voor GIS-Vlaanderen.

Ook de inspectie van Financiën heeft een positief advies uitgebracht. Vervolgens hebben wij het begrotingsakkoord bekomen.

Een afzonderlijke interkabinettenwerkgroep oordeelde positief over het toewijzen van de onderhandse opdracht.

Ten slotte werd de toewijzing op 18 januari door de Vlaamse regering goedgekeurd.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel vast dat het advies van het wetenschappelijk comité vatbaar is voor interpretatie. In sommige passages worden vrij omfloerste termen gebruikt.

Mijnheer de minister, ik zal niet citeren uit dit advies, maar u kunt onmogelijk ontkennen dat het een aantal elementen bevat die — mits zij goed worden gelezen — een duidelijke kritiek op het contract inhouden.

U beweert dat er hierover binnen de Vlaamse regering geen onenigheid bestond. Nochtans was er een alternatief voorstel, vermoedelijk afkomstig van minister Van den Bossche omdat dit pakket gedeeltelijk tot zijn bevoegdheid behoort. Dit voorstel was gebaseerd op de elementen die uit het advies van het comité konden worden gehaald. Ik herhaal dat dit advies duidelijke kritiek bevat op de manier waarop dit project werd aangepakt. Het comité verklaart in de eerste plaats — overigens waarschijnlijk tot hun eigen frustratie — dat de inschatting van de precieze aard en vereiste hoeveelheid aan informatie spijtig genoeg buiten de bevoegdheid van het comité valt omdat dit niet tot de omschrijving van hun opdracht behoorde. Volgens mij was dit nochtans de kern van de zaak.

Terloops wijs ik erop dat u geen enkel argument hebt gegeven waarom de Nederlandse leden van het

adviescomité niet werden betrokken bij de adviesverlening. Dit is een essentieel punt, deze experts hadden immers relevante informatie uit het buitenland kunnen aanbrengen.

Minister T. Kelchtermans : Hierover werd beslist door de voorzitter van het adviescomité.

Mevrouw V. Dua : Ik beschik over totaal andere informatie. De Nederlandse leden werden geweerd op verzoek van de administratie.

Minister T. Kelchtermans : Ik zal mij hierover informeren. Ik zal uw bewering nagaan en aan de voorzitter van het GIS vragen waarom hij de Nederlanders niet heeft betrokken bij het advies van de GIS-commissie.

Mevrouw V. Dua : De verlenging tot negen jaar is volgens u gebaseerd op het feit dat men de firma in staat wil stellen een technologie uit te werken. Indien het werkelijk de bedoeling is om het wetenschappelijk onderzoek te stimuleren, moeten hiervoor in aparte posten op de begroting worden voorzien. Het wetenschappelijk onderzoek moet mijns inziens niet worden gefinancierd door Openbare Werken.

Voorts wil ik het hebben over de problematiek van de bruikbaarheid van de gegevens. Ik heb in mijn interpellatie vermeld dat de conclusies door de firma zelf worden geformuleerd. De firma verzamelt gegevens, verwerkt ze en formuleert de conclusies. Deze werkwijze werd bevestigd door de administratie. Het is dus zeer moeilijk om na te gaan of deze informatie werkelijk bruikbaar is omdat de hele procedure geconcentreerd is bij de firma.

Ter informatie vermeld ik dat Rijkswaterstaat een totaal andere methode toepast. Er worden fotovluchten uitgevoerd, maar de ambtenaren verwerken de gegevens en trekken de conclusies. Vijf ambtenaren staan in voor de verwerking en de evaluatie van de gegevens voor de volledige kust. Op die manier is een objec-

Dua

tieve controle door de administratie mogelijk.

Het is bij mijn weten de eerste keer dat er in een contract wordt beschermd met het militair veiligheids-certificaat. Ik heb zelf als ambtenaar het contract van het boskartelen begeleid. Hierbij is nooit sprake geweest van een militair veiligheids-certificaat. Volgens mij beschikte Eurosense toen ook niet over een dergelijk certificaat. Ik vind het zeer merkwaardig dat deze bepaling plotseling uit de lucht komt gevallen.

De federale regering bepaalt dat men over een machtiging moet beschikken om in België luchtarbeid te verrichten. Dit betekent dat men een machtiging kan bekomen op voorwaarde dat men over een vliegtuig beschikt dat in België is ingeschreven. Een firma zal pas bereid zijn investeringen te doen om een vliegtuig constant in België te stationeren wanneer zij met zekerheid weet dat zij zal kunnen vliegen. Geen enkele buitenlandse firma zal deze investering doen zonder garantie dat het vliegtuig inderdaad kan worden gebruikt. In die zin probeert men altijd eerst een opdracht te krijgen en worden er daarna, wanneer men zeker is dat de investering zal lonen, stappen ondernomen om de machtiging te krijgen.

In dit geval wordt er een verkeerde methodologie toegepast : men kan pas aan een bedrijf vragen of het de machtiging heeft nadat er garanties worden gegeven aan dit bedrijf.

Ik verwijs naar een arrest van de Raad van State waarbij de weigering van een machtiging aan een firma wordt vernietigd.

Mijnheer de minister, u zegt dat er later door een reeks experts een evaluatie zal worden gemaakt en dat er eventueel een aanpassing zal worden gedaan. Het contract kan dan eventueel worden bijgestuurd. Ik ben niet op de hoogte van de juridische spitsvondigheden die hierbij een rol

kunnen spelen, maar ik kan mij moeilijk inbeelden dat, zeker wat het financiële aspect betreft, een aanpassing mogelijk zal zijn. Ik vraag mij af welke inbreng deze experts nog kunnen hebben. Misschien zullen zij tot de conclusie komen dat er te veel gegevens zijn. In dat geval kan men na negen jaar proberen een ander contract op te stellen. Volgens mij is het onmogelijk nog wijzigingen aan het contract aan te brengen.

Uw opmerking dat de vergelijking met Nederland niet relevant zou zijn, stoort mij. Het zou nuttig zijn inlichtingen in te winnen bij Rijkswaterstaat met betrekking tot deze problematiek. Deze instelling heeft een jarenlange ervaring. Het project waarnaar u verwijst, waarbij met lasertechniek zal worden gewerkt, is een pilootproject. Iedereen, ook de milieubeweging, is ervan overtuigd dat de lasertechniek nuttig kan zijn. Deze techniek wordt in Nederland ook bij andere pilootprojecten en door andere firma's toegepast. Het is niet correct dat Rijkswaterstaat van plan is volledig over te schakelen op een methodologie die enkel door Eurosense wordt beheerst.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Sommige van mijn vragen werden niet beantwoord. Ik hoop dat de minister dit vooralsnog zal doen.

Ten eerste verwondert het mij dat men zegt de technologie eventueel te zullen uitdragen naar het buitenland.

Dit werd in 1983 ook al gezegd met betrekking tot het Beasac-platform. Ik wacht nog altijd op het overdragen van die techniek.

Ten tweede, vroeger was de eigendom volledig in handen van Eurosense. Dit zou nu worden veranderd. Dit is trouwens de reden waarom de gegevens meerdere malen aan verschillende of aan dezelfde overheden ter beschikking worden gesteld. Dit gebeurt op basis van de moedergegevens, die eigendom zouden moeten

zijn van het Vlaamse Gewest. Ik hoop dat men bij het regelen van de overdracht de zekerheid heeft dat men deze gegevens zal kunnen lezen, dat er een bruikbare taal wordt gebruikt. De procedures bieden hiervoor niet de minste zekerheid.

Minister T. Kelchtermans : Voor wie moeten deze gegevens bruikbaar zijn : voor ons of voor de administratie ?

De heer J. De Mol : Voor de administratie.

Wat de terrestrische opmetingen betreft, vermeldt het contract duidelijk dat de opmetingen door landmeters moeten worden gedaan indien er binnen de twee jaar geen resultaat wordt bereikt.

Inzake de luchtarbeid verwijs ik naar het arrest van de Raad van State, waarvan in de nota van de Vlaamse regering brandhout wordt gemaakt. Het wordt tijd dat men een arrest van de Raad van State integraal in plaats van selectief leest. Ik verwijs in dit verband naar mijn schriftelijke vraag van januari 1994 aan de betrokken minister.

Clearance is in dit geval altijd gekoppeld aan luchtarbeid. Men kan zich afvragen of er nog sprake kan zijn van veiligheid, nu men op de markt gegevens van Russische satellieten kan bekomen over het volledige Russische grondgebied. Wat betekent dan nog de militaire veiligheid van de kust in deze context ?

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog enkele kritische bedenkingen formuleren en enkele vragen stellen.

Ten eerste, welke deskundigen werden er in de loop van de procedure geraadpleegd naast de deskundigen van Eurosense en van het GIS-comité ?

Van Hooland

Ten tweede, welke vrijheid heeft de Vlaamse regering op dit ogenblik nog ten opzichte van de opdracht ?

Ten derde, over welke kwalificatie beschikken de medewerkers van de administratie inzake alle aspecten van dit dossier ? Mijnheer de minister, u hebt verwezen naar de diensten van de kust die u het dossier hebben bezorgd. Er wordt echter niets vermeld over de kwalificatie van de ambtenaren.

De interkabinettenwerkgroep wijst evenmin op een kwalificatie.

Minister T. Kelchtermans : Er was uitsluitend sprake van een administratieve afhandeling in de interkabinettenwerkgroep.

De heer R. Van Hooland : Wie heeft er eigenlijk gezegd dat een vergelijking met Nederland niet relevant is ?

Minister T. Kelchtermans : Mijn administratie. De dienst van de kust onderhoudt overigens regelmatige contacten met Rijkswaterstaat. Onze kust is echter van een heel andere aard dan de Nederlandse kust.

De heer R. Van Hooland : Volgens u is de bewering dat de vergelijking niet relevant is, dus wel degelijk gefundeerd.

U hebt één keer contact gehad met Eurosense. Wat werd er toen besproken ?

Minister T. Kelchtermans : Zoals het bij alle belangrijke dossiers het geval is, werden er eventuele vragen met betrekking tot het dossier beantwoord.

De heer R. Van Hooland : Er is al enkele keren opgeworpen dat het misschien nuttig kan zijn een belangrijke opdracht te splitsen. Ik twijfel niet aan de belangrijkheid van de opdracht gezien het gaat om een Vlaams bedrijf met een internationale faam. Waarom wordt er geen aparte specifieke opdracht gegeven voor wetenschappelijk onderzoek ?

Hoeveel krediet hebt u ter beschikking voor een dergelijke opdracht ?

Minister T. Kelchtermans : Ik heb hiervoor niets ter beschikking.

De heer R. Van Hooland : Ik wil nog even terugkomen op mijn vraag met betrekking tot de vrijheid van de Vlaamse regering inzake dit contract.

Minister T. Kelchtermans : Er wordt jaarlijks geëvalueerd. De opdrachten kunnen inhoudelijk worden aangepast.

De heer R. Van Hooland : Maar zodra de opdracht is gegeven, kan er niets meer worden veranderd ?

Minister T. Kelchtermans : Met het oog op de ontwikkeling van de technologie kunnen er toch nog veranderingen worden aangebracht.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Van Hooland heeft gewezen op de problematiek in verband met de deskundigheid van het eigen personeel. Er rijst inderdaad een probleem in de sector van de teledetectie en van de informatica. Ik veronderstel dat de ambtenaren die hierbij onmiddellijk betrokken zijn, een opleiding krijgen voor de komende jaren.

Ik heb nog een andere vraag die ik zal stellen ter gelegenheid van het bezoek. Ik neem aan dat de detectie niet enkel betrekking heeft op de duinen en op de stormwering, maar ook op de zeebodem. Ik vroeg mij af of men zich op dat vlak zal beperken tot de 1.000 hectaren waarover de heer De Mol heeft gesproken.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mevrouw Dua, ik moet u erop wijzen dat niet de conclusies, doch de gegevens door de firma worden bezorgd. De gegevens worden geëvalueerd door

de technisch verantwoordelijken van onze administratie.

Wat de militaire veiligheidscertificaten betreft, verwijs ik u naar de minister van Landsverdediging. U zou hem kunnen vragen of hij van oordeel is dat onze havens en onze kust strategisch van belang zijn. Blijkbaar wordt ervan uitgegaan dat dit nog steeds het geval is en dat de clearance-verklaring nog noodzakelijk blijft.

Het basiscontract biedt de mogelijkheid jaarlijks gedeeltelijk inhoudelijke wijzigingen aan te brengen, bijvoorbeeld wat de kalender betreft of onderdelen van opdrachten die bij voorrang moeten worden uitgevoerd. Het basiscontract kan ook worden aangevuld na advies van de experts die instaan voor de begeleiding.

De Vlaamse regering heeft reeds een beslissing genomen over de toewijzing van het contract. Ik meen dat het contract echter nog niet werd ondertekend.

Mevrouw V. Dua : Kunt u ook beslissen om één in plaats van twee fotovluchten te laten uitvoeren ? Of heeft dit geen zin omdat de betaling forfaitair gebeurt ?

Minister T. Kelchtermans : De overeenkomst vermeldt uitdrukkelijk dat er niet forfaitair, maar per prestatie wordt betaald.

Mijnheer de Mol, volgens u heeft Beasac geen betekenis. Wij hebben hierover reeds een discussie gevoerd tijdens de openbare vergadering. Het antwoord op uw vraag werd toen niet door mij gegeven, maar door de voormalige kabinetschef van Openbare Werken, de heer Vautmans. Het betreft een zeer technische materie, onder meer de onderwaterfotografie. Ik herinner mij dat de prestaties van Eurosense in Shanghai ten eerste worden gewaardeerd. Zij passen daar onder meer ook deze methode toe. Deze firma wordt in het buitenland blijkbaar veel meer gewaardeerd dan hier.

Kelchtermans

Mijn administratie heeft mij verzekerd dat de gegevens die op deze manier worden verkregen, essentieel zijn voor het geheel de kustverdediging.

Ik heb verwezen naar de internationale overeenkomsten. Er is geen sprake van dat de metingen opnieuw door landmeters zullen worden verricht. Ik heb enkel gezegd dat de laserhypsometrie na twee jaar moet kunnen worden toegepast. Indien dit onmogelijk is, dat moeten de metingen worden uitgevoerd via de aeroteledetectie.

De heer J. De Mol : Dat is dan eigenlijk een voortzetting van het vroegere contract ?

Minister T. Kelchtermans : Indien men er niet in slaagt de gegevens op een bepaalde manier te bekomen, dan moet er een andere manier worden toegepast.

De heer J. De Mol: Dit is een nieuw element. Ik denk dat dit buiten het toepassingsveld van de beslissing valt.

Minister T. Kelchtermans : Ik zal u het contract bezorgen opdat u het met een vergrootglas zou kunnen uitpluizen. Wellicht volgt er dan een tweede interpellatie.

De heer J. De Mol : Ik heb u gevraagd waarom Geodam en een Deense firma, die eveneens interesse

hadden voor het project, niet in aanmerking werden genomen.

Minister T. Kelchtermans : Zij voldeden niet aan de criteria.

De heer J. De Mol: Bestaat hierover een dossier ?

Minister T. Kelchtermans : Inderdaad, ik zal het u bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

— *Het incident wordt gesloten om 16.50 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid